

התפלגות עדרי הקיבוצים ומושבים
שיתופיים שבביקורת לפי מספר
החולבות בחודש ספטמבר 1972

מס' חולבות בעדר	מספר עדריים	% מכלל עדריים
עד 100	1	0.54
101—150	41	22.16
151—200	78	42.16
201—250	41	22.16
251—300	14	7.57
301—350	8	4.33
351—400	1	0.54
401 ויותר	1	0.54
סה"ע עדריים בביק'	185	100

ב-164 עדריים חולבים 3 פעמים ביממה,
וב-21 עדריים חולבים 2 פעמים ביממה.

בעדרי הקיבוצים ומ"ש עם 3 חליבות לפרה	6,840 ק"ג
ואילו ב-2 חליבות	5,968 ק"ג
ההפרש לטובת החליבה ה-3	872 ק"ג

במושבים

רק 15 מכלל המושבים יצרני חלב נמנים עם
משקי ביקורת א', מהם — 1 מושב מונה פחות
מ-100 פרות; 3 מושבים מונים בין 100 ל-200
פרות ואילו בשאר 11 מושבים נע המספר בין
218 פרות (יקנעם) ל-1,438 פרות בבאר-טוביה.
הבא אחריו — כפר ויתקין עם 1006 פרות.
במושבים כולם חולבים פעמיים ביממה.

התנובה השנתית הממוצעת לפרה במשקים
הקיבוציים ומ"ש, ב-2 חליבות היתה — 5,968
ק"ג חלב, 196.9 ק"ג שומן, 3.30% שומן; ואילו
במושבים ב-2 חליבות — 5,705 ק"ג חלב, 192.8
ק"ג שומן, 3.38% שומן.

את הפרש של 263 ק"ג חלב לטובת המשק
השיתופי כמעט שמבטל אחוז השומן הגבוה יותר
במושבים ב-0.08% וקובע הפרש רק של 4.1 ק"ג
שומן בתנובה השנתית.

ח. עפרוני

ייצורן חלב הגדול ביותר בארץ, העדר גדל ביותר
מ-200 פרות (לעומת תשל"א) ותנובת החלב
נשארה יציבה. אחוז השומן עלה ב-0.08%. גם
בכפריהושע היתה עלייה במספר חולבות והיתה
עלייה מסויימת בתנובה ממוצעת לפרה.

במשקים קיבוציים אחדים נשמרה המגמה של
עלייה בתנובה לפרה במקביל להגדלה ניכרת של
העדר. והנה כמה דוגמאות:

קיבוץ מרחביה — +24.2 פרות ועלייה בתנובה
הממוצעת ב-314 ק"ג חלב;

משק גבת — עלייה ב-29 פרות ו-84 ק"ג חלב
יותר מאשר בתשל"א;

גן-שמואל — +35 פרות, +91 ק"ג חלב;
בחן — +37.6 פרות, +72 ק"ג חלב.

במשקים אלה ואחרים, דוגמת המושבים הגדו-
לים, שהוכרתי לעיל, ומספר קיבוצים עם עדריים,
בגודל מעל 200 פרות אפשר ללמוד, שהגדלת
העדר איננה בהכרח קשורה בירידה בתנובת
החלב — בתנאי, שצוות העובדים שולט בנעשה
בעדר ושומר על רמת המימשק הכללי.

אשר לתוצאות ביקורת החלב ב', קשה להוציא
מסקנות ברורות לגבי מגמות הענף — היות
ועדיין אין יציבות במעמד של מגדלי הבקר
השייכים לביקורת ב'. מספר הפרות בביקורת ב'
עלה אומנם ב-18%, אך בחלקם של בעלי העד-
רים היו חילופים — חלק עזב את הביקורת וחלק
אחר בא במקומם. בכל אופן מספר של יותר
מ-7,500 פרות בביקורת ב', שבו סיימו את
שנת תשל"ב מעיד על התרחבות השיטה. יש
לציין, שאחוז יציאת פרות במשקי ביקורת ב'
היה נמוך ביותר — 15.9% וגם מספר המבכירות
אשר נכנסו לעדר היה קטן בהרבה, מאשר בעדרי
ביקורת א' — 24.5% לעומת 30.9%. יש להניח,
שמספר מבכירות גדול נמכר על-ידי חברי ביקורת
ב' למשקים אחרים.

שלמה דורי

ספר העיר, ה.מ.ב.